

REGLER FÖR NOMINERINGSPROCESSER

Val 2018

Grundläggande mål och principer för nomineringsprocesserna

De övergripande målen för nomineringsprocesser till allmänna val i Miljöpartiet de gröna är:

- att utse kandidater som är lämpliga för uppdraget och goda representanter för partiet,
- att värna mångfalden och bidra till att Sveriges folkvalda församlingar får en allsidig sammansättning, samt
- att främja såväl återväxt som kontinuitet inom partiet.

Partistadgarna innehåller bindande rotationsregler för riksdagsuppdrag. Principerna bakom de reglerna ska vara vägledande också för andra nomineringsprocesser, med hänsyn tagen till de olika förutsättningar som kan gälla i olika delar av landet och partiet. I alla nomineringsprocesser ska partiet också sträva efter att främja jämställdheten mellan könen, att uppnå en mångfald av bakgrunder, erfarenheter och perspektiv bland kandidaterna samt att bidra till att de folkvalda församlingarna får en i alla avseenden allsidig sammansättning och därigenom speglar befolkningen. Det kan ibland innebära att underrepresenterade grupper behöver lyftas fram.

Den svenska valberedningstraditionen är ett kraftfullt verktyg för att nå flera av ovan nämnda mål. I nomineringsprocesserna är valberedningarnas främsta uppdrag just att bidra till att dessa mål uppnås. Detta sker bland annat genom att valberedningarna sätter sig in i vad uppdragen innebär och kräver, granskar kandidaterna samvetsgrant och lägger förslag som ser till helheten.

Miljöpartiet ser positivt på personval. Partiets kandidater uppmuntras att bedriva personvalskampanj. Sådana ska dock alltid genomföras på ett sätt som kan stärka partiet, och aldrig med budskap eller metoder som framställer andra gröna kandidater i negativt ljus.

Regler för nomineringsprocesserna i partidistriktet

§ 1 Fastställande av regler

Dessa regler utgår från de av kongressen fastställda nomineringsreglerna. De innehåller relevanta delar av de gemensamma reglerna samt regionala tillägg. De fastställs av den ordinarie årsstämma som infaller mer än två men mindre än tre år före ordinarie val. I enlighet med övergångsbestämmelserna för 2018 års allmänna val fastställs reglerna inför det valet dock först av 2017 års ordinarie årsstämma.

Inför 2018 års allmänna val fastställs dessa regler av ordinarie årsmöte 2017. Efter att årsmötet har fastställt dessa regler får de under 2017 ändras ytterligare endast genom proposition från styrelsen till distriktsstämman, och då endast om minst två tredjedelar av stämman bifaller propositionen. Styrelsen ska bara lägga förslag till ändring av reglerna om det finns särskilt starka skäl, exempelvis att reglerna visat sig svåra eller omöjliga att följa utan ändringar.

§ 2 Beslut om valsedlar

I enlighet med partistadgarna fastställs partidistriktets valsedlar av distriktsstämman. De gemensamma reglernas ”Process 3: Omröstning på möte med föregående provval”, beskrivna senare i detta dokument, används för såväl riksdags- som landstingsvalet. En enda gemensam valsedel ska användas för respektive valkrets.

§ 3 Valbarhet och rösträtt

Endast medlemmar i Miljöpartiet de gröna får kandidera på partiets valsedlar i allmänna val. Medlemsavgiften måste erläggas senast en vecka innan valsedeln fastställs. En lokalavdelning får besluta att ingen får kandidera på så kallad valbar plats samtidigt i både kommun- och landstingsvalet. Alla som uppfyller detta krav och som enligt lag är valbara till riksdagen respektive landstingets fullmäktige får kandidera. Till landstingsvalet får även partimedlemmar kandidera som under nomineringsprocessen ännu inte är bosatta i detta landsting, men som anmäler att de före valdagen kommer att flytta hit. På valsedeln för en given landstingsvalkrets ska kandidater bosatta i den valkretsen ha företräde till plats 3 och 4, såvida inte en kandidat från den aktuella valkretsen redan står på plats 1 eller 2.

I samband med att en kandidat anmäler eller bekräftar sin kandidatur får hen välja att ange till vilket eller vilka hen kandiderar av topposition, övrig s.k. valbar plats respektive s.k. icke valbar plats. En kandidat ska inte anses valbar till en plats på valsedeln som hen på detta sätt angett att hen inte önskar kandidera till. På riksdagsvalsedeln anses plats 1-2 vara valbar plats. På landstingsvalsedlarna anses plats 1-3 vara valbar plats för valkrets Örebro-Lekeberg och plats 1 anses vara valbar plats för övriga tre valkretsar.

Alla som är medlemmar i distriktet vid omröstningstillfället och som då hade varit partimedlemmar i minst en månad ska behandlas lika vad gäller rösträtt i nomineringsprocessen, såväl på möten som i provval. Den som varit partimedlem i mindre än en månad saknar rösträtt. Rösträtten utövas i alla sammanhang personligen. Röstning genom fullmakt får inte förekomma.

§ 4 Tidsgränser

Den distriktsstämma på vilken valsedeln fastställs, kallad valkonferens, ska hållas senast sista januari under valåret. Styrelsen beslutar om exakt datum. Sista tidpunkt för att nominera eller kandidera är den 31 oktober året före valår. Information om möjligheten att kandidera eller nominera, hur man går till väga och när det senast måste göras ska skickas till medlemmarna senast den 31 augusti året före valår.

En fullständig lista över kandidater, eventuella skriftliga presentationer samt valberedningens förslag med motivering (valhandlingarna) ska presenteras senast två veckor före valkonferensen. Provvalet ska vara avslutat senast 30 november.

Trots vad som sägs i stycke 1 om sista tidpunkt för att fastställa valsedeln respektive att nominera/kandidera så får sena nomineringar göras till landstingsvalet (men då utan att beaktas av valberedningen), och distriktsstämman får även efter valkonferensen lägga till kandidater i slutet på listan. Till riksdagsvalet ska ingen möjlighet till sena nomineringar och tillägg finnas.

§ 5 Beredning av val

Alla val som styrs av dessa regler ska beredas av en särskild valberedning, benämnd listvalberedning, som väljs av ordinarie årsmöte 2017. Valberedningens ledamöter ska genomgå av partiet anordnad utbildning för uppdraget eller visa att de förvärvat motsvarande kunskaper på annat sätt. Det bör i möjligaste mån undvikas att personer som själva avser att kandidera ingår i valberedningen. Om en person som ingår i valberedningen ändå kandiderar till en viss valsedel ska hen inte delta i beredningen av den valsedeln.

Valberedningen ansvarar för att valet utlyses. Valberedningen ska ta emot nomineringar och kandidaturer och får också på egen hand uppsöka personer med uppmaning om att kandidera. Sådan uppsökande verksamhet ska bedrivas i den utsträckning som krävs för att uppnå de övergripande mål som slås fast i dessa regler.

Valberedningen ska använda sig av den information som finns tillgänglig om kandidaterna i form av exempelvis presentationer, meritförteckningar, provvalsresultat och befintlig kunskap hos valberedningens medlemmar. Resultatet av provvalet har ingen formell särställning gentemot andra underlag. Valberedningen ska eftersträva att intervjua så stor andel av kandidaterna som möjligt, med särskilt fokus på kandidater till de övre platserna på respektive valsedel. Innan någon föreslås till så kallad valbar plats på en riksdagsvalsedel eller till förstaplatsen på en landstingsvalsedel, samt annars när det bedöms relevant, bör valberedningen ta referenser och intervjua dessa.

Valberedningen ska i utformandet av sitt förslag beakta de övergripande mål och principer som slås fast i dessa regler. Valberedningen ska också eftersträva god geografisk spridning inom distriktet på s.k. valbara platser till landstingsvalet. Detta bör de i första hand göra genom att på valsedeln för respektive valkrets ge företräde till kandidater bosatta inom den valkretsen.

§ 6 Röstning och rösträkning

Vid provvalet sker omröstningen via ett internetbaserat omröstningssystem. Styrelsen ska tillse att det vid minst ett tillfälle, under minst tre timmars tid, är möjligt för medlemmar att komma till en lämpligt vald fysisk plats för att få hjälp att rösta via omröstningssystemet. Andra omröstningar rörande själva kandidatlistorna ska ske på ett fysiskt distriktsstämmomöte. Omröstningar i personfrågor ska vara slutna om det finns mer än ett beslutsförslag.

Rösträkningen vid internetbaserad omröstning sker automatiskt. För rösträkning i slutna val på distriktsstämman ska 3-6 rösträknare väljas. Den eller de som administrerar en Internet-omröstning samt de som är rösträknare vid manuell rösträkning får inte själva vara kandidater i det val de ska räkna rösterna i, och inte heller på annat sätt vara jäviga. Distriktets revisorer ska beredas möjlighet att granska såväl manuell som automatisk rösträkning.

§ 7 Kvotering

Valsedlar ska kvoterar med avseende på kön. Kvoteringen ska vara parvis, för de första tio platserna på listan, det vill säga varje par av en udda numrerad plats och därpå följande jämnt numrerad plats på valsedeln ska innehålla en person av vardera juridiskt kön, i någon ordning. Juridiskt kön används vid kvotering, utom i de fall en kandidat i samband med att hen kandiderat/bekräftat nomineringen anmält att hen vill bli behandlad som tillhörande det andra juridiska könets kvot.

§ 8 Kandidatförsäkran

Alla kandidater måste underteckna en kandidatförsäkran för varje nivå (riksdag respektive landsting) som de kandiderar till (ej att förväxla med den kandidatförklaring som inlämnas till valmyndigheten). Den som inte gör det inom fastställd tid stryks från valsedeln i fråga. Kandidatförsäkran för riksdagsval fastställs av partistyrelsen. Kandidatförsäkran för landstingsval fastställs av distriktsstämman och ska innehålla eventuella bestämmelser om så kallad partiskatt på landstingsnivån.

§ 9 Extra val och omval

I händelse av extra val eller omval ska samma kandidatlistor användas som vid föregående ordinarie val. Ändringar får dock göras enligt följande:

- Kandidater som inte längre är valbara eller inte längre vill kandidera *ska* strykas
- Kandidater som sedan den ursprungliga valsedeln fastställdes har visat sig uppenbart olämpliga *får* strykas
- Kandidater som i föregående val blev personvalda *får* flyttas uppåt på listan i enlighet med personvalsresultatet
- Om en kandidat på så kallad valbar plats stryks enligt ovan *får*, efter beredning, särskild omröstning hållas för att ersätta denna
- Om ändringar har gjorts enligt någon av föregående punkter *får* justeringar göras för att valsedeln ska uppfylla tidigare beslutade kvoteringsregler

Om strykningar enligt ovan leder till en valsedel som utifrån antal kandidater, mångfaldsperspektiv eller på annat sätt är olämplig att använda *får*, efter godkännande av partistyrelsen samt efter beredning, särskild omröstning hållas för att lägga till nya kandidater.

I övrigt beslutar partistyrelsen vilka regler som ska gälla i samband med extra val eller omval.

Process för att fastställa valsedeln

För fastställande av valsedeln används de gemensamma reglernas ”Process 3: Omröstning på möte med föregående provval” enligt nedan:

1. Ett provval i form av en icke beslutande medlemsomröstning bland partidistriktets medlemmar ska hållas vid den tidpunkt som anges i § 4 i reglerna. Information om provvalet ska utsändas till samtliga medlemmar på samma sätt och i minst lika god tid som kallelse till ordinarie årsstämma.
2. Utlysning av val, insamling av nomineringar/kandidaturer, utsändning av handlingar m.m. ska ske inför provvalet i enlighet med vad som anges i reglerna ovan.
3. Provval för landstings- och riksdagsvalet ska genomföras samtidigt.
4. Provvalet ska genomföras som en enda omröstning per val (en för riksdagen, en för landstinget). Resultaten av provvalen ska beräknas med System 1B: Rangordnade par, justeras enligt § 7 Kvotering, och presenteras för medlemmarna. Plats 1-6 på landstingslistan och plats 1-3 på riksdagslistan presenteras i alfabetisk ordning efter förnamn.
5. Efter att ha räknats samman ska resultatet av provvalet presenteras i enlighet med § 4 i reglerna.
6. Distriktsstämman ska hålla ett särskilt möte för fastställande av valsedlar, nedan kallat valkonferens, i enlighet med § 4 i reglerna. Kallelse ska ske på samma sätt och i minst lika god tid som gäller för ordinarie årsstämma. Valkonferensen behandlar valsedlar till såväl landstings- som riksdagsvalet.
7. På valkonferensen ska valberedningen föredra sitt förslag. Därefter påbörjas omröstningen.
8. Om inga motförslag finns till valberedningens förslag till någon av valsedlarna kan mötet genom enhälligt beslut fastställa den valsedeln direkt. I så fall genomförs inte punkt 9-14 för den valsedeln. Om minst en röstberättigad begär det ska dock omröstning om valsedeln hållas.

9. Om olika meningar endast finns om en eller ett fåtal platser på en valsedel, medan enighet råder om övriga, får omröstningen begränsas till att gälla dessa platser, och valberedningens förslag i övrigt fastställas direkt. Om denna begränsade oenighet kan uttryckas som att det finns ett eller ett fåtal yrkanden på ändringar i valberedningens förslag så får omröstningen genomföras genom att dessa ändringsyrkanden ställs bifall mot avslag. Mötet ska därefter fastställa den resulterande valsedeln, och punkt 11-14 genomförs inte för den valsedeln.
10. Om omröstning i enlighet med föregående punkt ska genomföras för mer än en plats så genomförs dessa omröstningar i ordning från högst till lägst plats på valsedeln. Metoden Rangordnade par (beskriven nedan) används, om inte mötet med 2/3 majoritet beslutar att istället använda skiljevalsmetoden (beskriven nedan). Efter varje sådan omröstning ska rösterna räknas och resultatet presenteras innan nästa omröstning påbörjas.
11. Om en valsedels utformning inte kan bestämmas på något av sätten i punkt 8-10 ovan ska mötet gå vidare till ordinarie omröstning. En separat omröstning ska genomföras för förstaplatsen på riksdagsvalsedeln respektive landstingsvalsedlarna, med metoden Rangordnade par. Rösterna ska därefter räknas och resultatet presenteras innan omröstningen påbörjas för resterande platser.
12. När förstaplatsomröstningarna är avslutade hålls en gemensam omröstning för resterande platser på riksdagsvalsedeln, samt en gemensam omröstning per landstingsvalkrets för resterande platser på landstingsvalsedlarna. I samtliga fall används metoden Rangordnade par.
13. Efter att resultatet av en omröstning i punkt 12 räknats samman och presenterats stryks alla kandidater som inte fått röster (på någon plats på valsedeln) från minst två röstande. Därefter görs justeringar utifrån regler om:
  - a. Kvotering
  - b. Nedflyttning från s.k. valbar plats i enlighet med § 3 första stycket tredje meningen i reglerna (endast landstingsvalsedel)
  - c. Valkretsanpassning i enlighet med § 3 första stycket sista meningen i reglerna (endast landstingsvalsedel)
  - d. Nedflyttning eller strykning i enlighet med § 3 andra stycket i reglerna
14. Efter att justeringar genomförts i enlighet med punkt 13 ska mötet fastställa valsedeln. Mötet *får* i samband med det besluta att begränsa det totala antalet kandidater på valsedeln, dock ej till färre än 25, och stryka samtliga kandidater på lägre placeringar.
15. Efter att valsedeln fastställts på detta vis, men innan den anmälts till berörd myndighet, får ändringar göras av, och endast av, följande skäl:
  - a. En kandidat som meddelar att hen inte önskar kvarstå på valsedeln *ska* strykas
  - b. En kandidat som inte inom föreskriven tid inlämnar kandidatförsäkran *ska* strykas
  - c. En kandidat som meddelar att hen, på grund av senare fattat beslut i hens lokalavdelning, inte längre får kvarstå på s.k. valbar plats på grund av sådana regler som avses i § 3 första stycket tredje meningen i reglerna *ska* flyttas ned eller, om kandidaten begär det, strykas
  - d. Om minst en strykning enligt punkterna a-c ovan genomförts *ska* eventuella kvoteringsregler tillämpas på nytt
  - e. På landstingsvalsedlarna *får* sent tillägg av kandidater göras i enlighet med § 4 sista stycket i reglerna

Alla eventuella förändringar enligt ovan ska bekräftas genom ett beslut av distriktsstyrelsen om slutgiltigt fastställande av valsedeln.

Valsystem

Två olika valsystem kan förekomma i enlighet med beslutsprocessen ovan. Det är de som i de gemensamma reglerna benämns "System 1B: Rangordnade par" respektive "System 2: Skiljevalsmetoden". De fungerar som följer:

System 1B: Rangordnade par

1. Varje röstande rangordnar kandidaterna på sin valsedel. Minst tio kandidater (eller samtliga, om antalet är mindre än tio) ska rangordnas. Tilläggsreglerna får ange ett högre minsta antal än tio, eller att samtliga kandidater ska rangordnas.
2. Vid rösträkningen räknas för varje par av kandidater A och B antalet valsedlar där A är rangordnad över B (A:s poäng) och antalet där B är rangordnad över A (B:s poäng). Alla kandidater som inte rangordnats på en given valsedel anses stå på delad sistaplats på denna. På detta vis bestäms ett parvis resultat, där den parvisa vinnaren är den av A och B som har högst poäng. Oavgjorda resultat är möjliga. Om exempelvis 36 röstande har A ovanför B på sin lista medan 94 röstande har B ovanför A så är B den parvisa vinnaren med 94 poäng mot 36. Paret skrivs då B-A.
3. Alla par av kandidater rangordnas på så vis att det par i vilket den vinnande kandidaten har högst poäng placeras först i ordningen. Om den vinnande kandidaten i två olika par båda har lika många poäng jämförs poängen för de två förlorande kandidaterna, och det par där den förlorande kandidaten har minst antal poäng placeras högre i ordningen. Om exempelvis A vunnit parvis över B med 56-32 och C vunnit parvis över D med 56-24 så placeras paret C-D ovanför paret A-B. Om även de förlorande kandidaterna i respektive par har samma poäng avgör lotten.
4. Den ordnade lista med par som skapats i steg 3 går nu igenom uppifrån och ner. För varje sådant par "läses" den rangordning som anges av det parvisa resultatet, förutsatt att detta inte skapar en cirkulär rangordning. Till exempel, om det första paret är A-B så "läses" att A ska stå före B i den slutgiltiga rangordningen. Om nästa par är C-D så läses att C ska stå före D. Om nästa är D-A så läses att D (och därmed också C) ska stå före A (och därmed också B). Nu har ordningen C-D-A-B låsts. Om nästa par är B-D så hoppas detta över, eftersom vi annars skulle få cirkeln D-A-B-D. Om nästa par är C-A så konstateras att vi redan vet att C kommer före A (med D emellan) varför denna ordning redan är "låst".
5. När steg 4 har genomförts för hela listan med par kommer detta att ha skapat en fullständig rangordning av samtliga kandidater. Är det någonstans oavgjort mellan två kandidater avgör lotten, såvida det inte är oavgjort om förstaplatsen och det är fråga om en omröstning på ett fysiskt möte i vilken en ensam vinnare ska utses, i vilket fall skiljeval istället hålls.
6. Steg 2-5 anger hur en rangordning av samtliga kandidater görs. Om rangordnade par används för att utse en ensam vinnare utgörs denna helt enkelt av den kandidat som står högst i rangordningen.

System 2: Skiljevalsmetoden

1. Varje röstande sätter på sin valsedel ett kryss framför den kandidat som denne föredrar. Endast ett kryss får sättas.
2. Vid rösträkningen räknas antalet kryss för respektive kandidat. Om någon kandidat har fått en majoritet av rösterna har denna vunnit och räkningen kan avslutas.
3. Om ingen kandidat har fått en majoritet av rösterna hålls en andra valomgång mellan de två kandidater som fick flest röster i den första omgången.
4. Röstningen i den andra omgången går till på samma sätt som i den första.
5. Vid rösträkningen räknas antalet kryss för respektive kandidat. Den kandidat som har fått flest kryss har vunnit. Vid oavgjort avgör lotten.